

Strategiplan for Helse og omsorg 2024-2027

Sokndal kommune

Innhold

Innledning.....	3
1.1 Planprosessen	4
1.2 Kommunens organisering.....	5
1.3 Lokale og sentrale føringer.....	6
Gode helse- og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming. Nasjonal veileder, Helsedirektoratet.	7
2.0 Faktagrunnlag.....	8
2.1 Demografi.....	8
2.1.1 Andel med demenssykdom.....	9
2.2 Ressursbehov.....	9
2.2.1 Ressursøkning utenfor eldreomsorgen	10
2.3 Framskrevet tjenestebehov	11
3.0 satsningsområder i planperioden	12
3.1 Attraktive og aktive lokalsamfunn.....	13
3.2 Helsefremmende og forebyggende aktivitet.....	14
3.3 Tidlig innsats og meningsfull og inkluderende hverdag.....	15
3.4 Kommunalt disponerte boliger og leve godt i eget hjem.....	16
3.5 Helsehjelp til hjemmeboende	17
3.6 Omsorgsboliger – bokollektiv – avlastning og korttidsopphold.....	19
3.7 Legetjeneste.....	20
4.0 Avslutning.....	22

Innledning

«Det er fortsatt mulig å endre kursen og styre helse- og omsorgstjenesten inn på et mer bærekraftig spor, der det både ytes gode tjenester til befolkningen i hele Norge, og der personellomfanget er tilpasset samfunnets øvrige behov. Men det krever ny holdning og ny politikk på en rekke tiltaksområder. Og vilje og evne til å gjennomføre den.» (NOU 2023: 4, s. 11)

Teksten ovenfor er hentet fra sammendraget i den offentlige utredningen med tittel «Tid for Handling» som ble publisert i februar 2023. Teksten rommer alvoret i situasjonen som kommunene står ovenfor i årene framover, men den gir også tro på at dette er en situasjon som kan håndteres. Men det krever handling, og det er tid for handling nå.

I Sokndal kommune vil omstilling, endring, utvikling og tilpasning være sentrale stikkord for den jobben som står foran oss i denne planperioden. Demografiske endringer med en økt andel eldre, samtidig som andelen i yrkesaktiv alder går ned vil kreve mye av sektoren framover. Det er ikke mulig å se for seg at helse og omsorgsoppgavene kan løses ved å gjøre mer av det vi allerede gjør. De må løses på nye måter med blant annet økt bruk av teknologi, utvikling av et aldersvennlig lokalsamfunn, styrket satsning på folkehelse og friskliv og en samlet innsats slik at flere klarer seg uten helse og omsorgstjenester lengre, og kan bo i egen bolig lengre.

Men kommunale helse- og omsorgstjenester er mye mer enn eldreomsorg. Sektoren produserer tjenester til innbyggere fra vugge til grav. Til tross for at økning i andelen eldre har fått mye fokus den siste tiden har vi i Sokndal kommune erfart at tjenester til barn, familier og unge voksne øker i omfang. En helhetlig helse- og omsorgstjeneste, som også ivaretar et forebyggende perspektiv, vil være viktig i det samlede arbeide for å nå kommunens visjon; Det gode liv i Sokndal.

I den siste tiden har andelen innbyggere med minoritetsbakgrunn i kommunen økt betydelig. Dette er positivt, både som en berikelse for lokalsamfunnet, men også som mulig framtidig arbeidskraft i kommunen. Imidlertid ser en også at den raske økningen som har funnet sted legger ytterligere press på allerede pressede velferdstjenester.

Over tid har en sett en endring i forhold til hva som er kommunale helse- og omsorgsoppgaver. Samhandlingsreformen er et eksempel på hvordan oppgaver som tidligere lå til spesialisthelsetjenesten nå er overført til kommunene. Det at kommunen nå har ansvar for komplekse sykdomsbilder, og kompliserte medisinske prosedyrer krever kompetanse. Helse- og omsorgssektoren er en sektor som i større og større grad vil ha behov for spesialkompetanse. Dette er utfordrende på grunn av mangel på arbeidskraft, men kan også være positivt fordi det gir muligheter for høyt utdannede som ønsker å flytte til, eller tilbake til Sokndal.

For å løse dagens og morgendagens utfordringer står teknologi og digitalisering helt sentralt. Helse- og omsorgssektoren har de siste årene hatt en enorm utvikling i bruk av velferdsteknologi og digitale løsninger, men vi har bare sett begynnelsen. Digitalisering og riktig bruk av velferdsteknologi er avgjørende for å opprettholde bærekraftige gode velferdstjenester framover, og gevinsten av dette er både knyttet til kvalitet og effektivitet i tjenestene.

I Sokndal ønsker de aller fleste å bo hjemme så lenge de kan. Når demografien endrer seg, er dette avgjørende. For at innbyggerne skal kunne fortsette å bo i egen bolig, og leve selvstendige liv, må lokalsamfunnet ha gode botilbud for alle. Knyttet til dette er det viktig at det jobbes for å få på plass gode sentrumsnære botilbud, med god infrastruktur og lett tilgang på nødvendige tjenester. Når noen trenger det skal det i Sokndal være tilgang på institusjonsplass, men tilbudene i kommunen på alle lavere nivåer enn institusjon må være så gode at presset på institusjonsplasser ikke blir for høyt.

1.1 Planprosessen

Strategiplan for helse og omsorg er en temaplan. Planen bygger på kommuneplanens samfunnsdel 2023 – 2033. Planperioden er fire år. Et fireårsperspektiv er vurdert å være langt nok til at planen kan ivareta et strategisk perspektiv, samtidig som det er kort nok til at sektorens stadige utvikling og endringer kan fanges opp ved revidering i 2027.

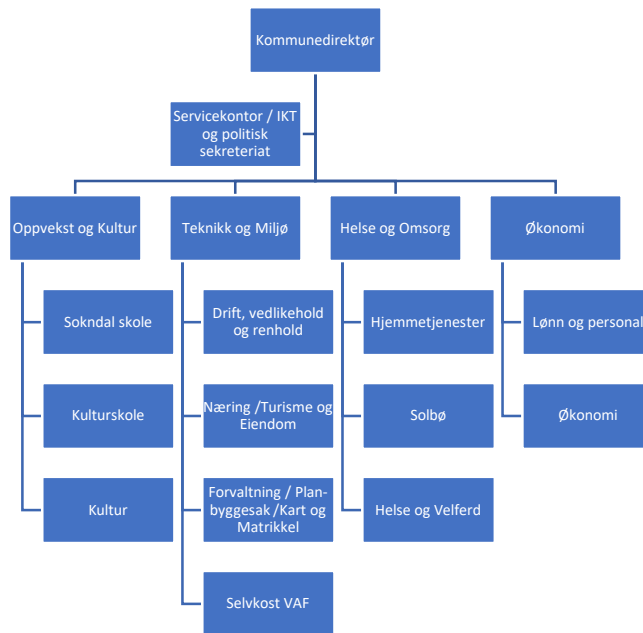
I forbindelse med utarbeidelse av planen har kommunestyret oppnevnt styringsgruppe. I denne har politiske representanter sammen med representant fra Råd for eldre og mennesker med nedsatt funksjonsevne inngått. Styringsgruppen har gjennomgått tilgjengelig datagrunnlag, og har gitt innspill knyttet til prioriteringer og satsningsområder. Videre har det i planprosessen blitt benyttet en arbeidsgruppe bestående av hovedtillitsvalgte, ledere og rådgivere i helse og omsorg. Planarbeidet har blitt ledet av kommunalsjef helse og omsorg.

Underlagt denne temaplanen vil det utarbeides konkrete handlingsplaner. Det vil framgå av planen hvilke eksisterende kommunale handlingsplaner som foreslås videreført, og hvilke nye handlingsplaner en ser behov for å opprette.

1.2 Kommunens organisering

Her viser den overordnede organiseringen av Sokndal kommune.

Organisasjonskart Sokndal kommune:

Helse og omsorg er delt inn i tre virksomheter. Under hver virksomhet er det flere avdelinger.

For Solbø sjukeheim er avdelingene:

- Sykehjemsavdelingene, inkludert korttidsavdeling og ø-hjelpstilbud.
- Kommunens samlede nattevaktstjeneste.
- Kjøkken.
- Ergo- og fysioterapitjeneste.

For hjemmetjenester er avdelingene:

- Hjemmesykepleie for hjemmeboende.
- Hjemmesykepleie for omsorgsboliger.
- Praktisk bistand.
- Dagsenter for personer med demenssykdom – Bestastuo
- Dagsenter – Bøsenderet

For helse og velferd er avdelingene:

- Barn og unge.
- Helsestasjon.
- Legekontor, inkludert kommuneoverlegefunksjon og kommunale legestillinger.
- Psykisk helsetjeneste.
- Miljøtjeneste og barneavlastning.
- Enetiltak.
- Flyktningtjeneste

I tillegg inngår oppfølging av vertskommunesamarbeid i Dalane barnevern og NAV Dalane som en del av helse- og omsorgsetaten.

1.3 Lokale og sentrale føringer

Denne planen bygger på kommuneplanens samfunnsdel. Der finner en satsningsområdene *bolyst, livsløp, miljø og næringsutvikling*. Innenfor alle disse overordnede satsningsområdene er det mål og tiltak som direkte eller indirekte er knyttet til helse- og omsorgssektoren. Videre i planen vil det synliggjøres hvordan de overordnede målene fra kommuneplanen konkretiseres i denne temaplanen.

FNs bærekraftsmål og FNs barnekonvensjon ligger til grunn for planarbeidet. FNs bærekraftsmål handler om å finne en god balanse mellom mennesker, miljø og økonomi. En bærekraftig utvikling imøtekommer dagens behov uten samtidig å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov. FNs bærekraftsmål er førende mål og legges til grunn for alle strategier videre i denne planen og underliggende handlingsplaner. Konkrete bærekraftsmål er plukket ut og henvises til under hvert satsingsområde.

I arbeidet med planen har også en rekke nasjonale føringer og datakilder blitt brukt. Særlig sentrale har disse vært:

NOU 2023:4 [Tid for handling](#)

[KS Håndbok i aldersvennlig lokalsamfunn](#)

[Framscrevet ressursbehov](#)

[Demenskartet](#)

Stortingsmelding 24 (2022-2023) [Felleskap og meistring - Bu trygt heime](#)

Stortingsmelding 15 (2017-2018) [Leve hele livet – en kvalitetsreform for eldre](#)

[Kommunehelsa statistikkbank](#)

[Samarbeid om tjenester til barn, unge og deres familier](#). Nasjonal veileder, Helsedirektoratet.

[Tidlig oppdagelse av utsatte barn og unge](#). Nasjonal faglig retningslinje, Helsedirektoratet.

[Psykisk helsearbeid barn og unge](#). Nasjonal veileder, Helsedirektoratet.

[Gode helse- og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming](#). Nasjonal veileder, Helsedirektoratet.

2.0 Faktagrunnlag

Det er viktig at strategiplanen bygger på et solid faktagrunnlag. Det finnes mye tilgjengelig data knyttet til demografi, tjenestebehov, ressursbehov og utfordringsbildet nasjonalt og lokalt. I dette kapittelet vil aktuelt faktagrunnlag bli presentert

2.1 Demografi

Både nasjonalt og lokalt viser prognoser for framskrevet befolkning en tydelig dreining der andelen eldre i befolkningen øker, samtidig som andelen innbyggere i yrkesaktiv alder går ned. For Sokndal ser en i tillegg at andelen barn kommer til å gå ned. Videre er det et sentralt poeng at demografiendringene ikke er noe som ligger mange år fram i tid, men en del av et utfordringsbilde som kommunen står midt oppi nå.

Befolkningsutvikling fra år 2000:

År		2000	2010	2023
Geografi	Alder			
Sokndal	alle aldre	3 358	3 285	3 324
	0-17 år	868	798	765
	80 år +	187	214	180
	16-66 år	1 996	2 063	2 026

Kommunehelse statistikkbank

Framskrevet befolkning til år 2050:

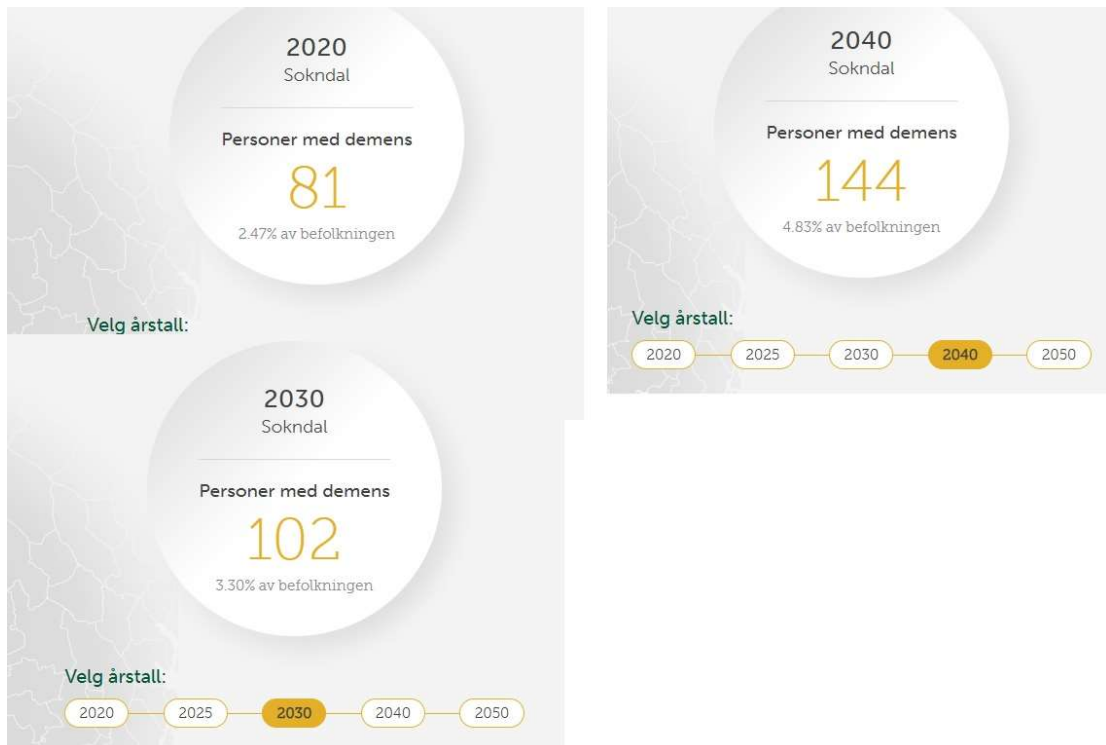
Årstall		2025	2030	2035	2040	2045	2050
Geografi	Alder						
Hele landet	0-17 år	1 097 991	1 062 394	1 053 815	1 074 070	1 093 999	1 096 140
	25-44 år	1 499 309	1 501 282	1 489 035	1 459 303	1 423 391	1 392 910
	45-64 år	1 417 003	1 438 515	1 450 386	1 469 885	1 502 032	1 506 517
	65-74 år	554 293	592 568	645 545	684 861	668 195	660 248
	80 år+	272 695	356 522	422 154	484 883	546 238	624 490
Sokndal	0-17 år	731	617	561	534	538	533
	25-44 år	714	669	658	619	596	578
	45-64 år	839	804	772	760	726	701
	65-74 år	396	394	398	391	382	367
	80 år+	200	239	292	340	368	398

Kommunehelse statistikk bank

Prognosene som presenteres ovenfor viser altså at andelen over 80 år vil stige med om lag 35 % i løpet av de neste syv årene, samtidig som andelen barn reduseres med om lag 20 % i samme periode. En så stor demografiendring på så kort tid fordrer strategisk planlegging og tydelige prioriteringer innen alle kommunens sektorer, men særlig innen helse og omsorg.

2.1.1 Andel med demenssykdom

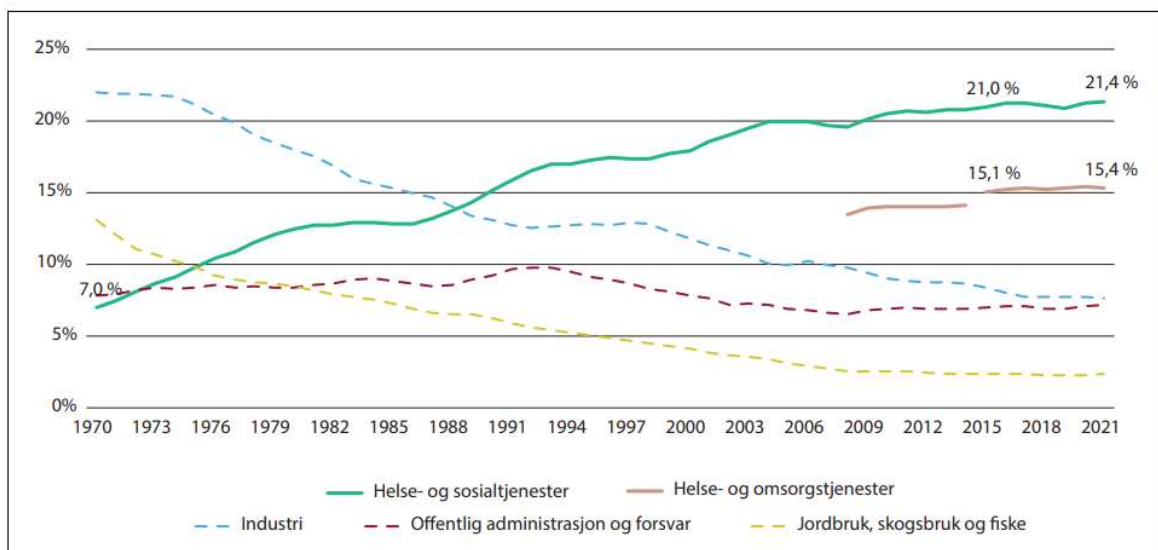
Samtidig som andelen eldre øker viser prognoser at andelen i befolkning som har demens sykdom øker. For Sokndal viser framskrivningen at andelen nær dobles fra år 2020 til år 2040.

Demenskart.no

2.2 Ressursbehov

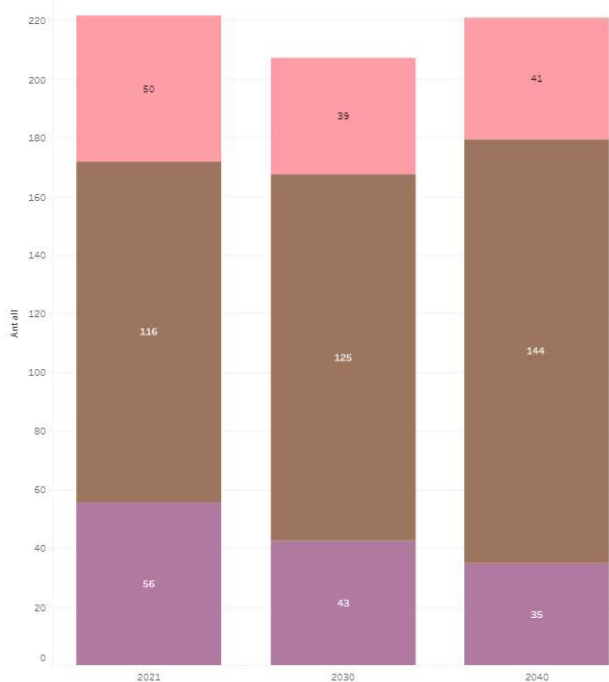
Sysselsettingen innen helse og omsorg målt i andelen av totalt sysselsatte i Norge har økt kraftig siden 1970 tallet. Fra om lag 7 % til over 21 %. Denne økningen kan ikke alene forklares ved demografiendringer. Økningen henger blant annet sammen med avanserte behandlingsformer, høyere levealder, høyere overlevelsesrate og befolkningens økte forventninger og krav til helse- og omsorgstjenestene.

Utvikling i andelen av de sysselsatte som jobber i utvalgte næringer. 1970 – 2021 (Helse og omsorgsdepartementet)

Fram til nå har økningen funnet sted uten at det har ført til mangel på arbeidskraft i andre sektorer. Tilgangen på arbeidskraft har vært god. I tiden framover kan en ikke regne med at en fortsatt økning vil være bærekraftig. Framskrivninger viser at mangel på arbeidskraft innen helse og omsorg vil tilta, og SSBs mellomalternativ viser at en i år 2040 vil ha et forventet personellunderskudd i sektoren på 70 000 årsverk i Norge.

For Sokndal viser framskrevet ressursbehov en økning i samlede årsverk innen barnehage, skole og helse- og omsorg. Imidlertid viser framskrivningen at ressursforskyvningen er langt mer omfattende enn den samlede økningen.

Årsverksutvikling 2021-2040

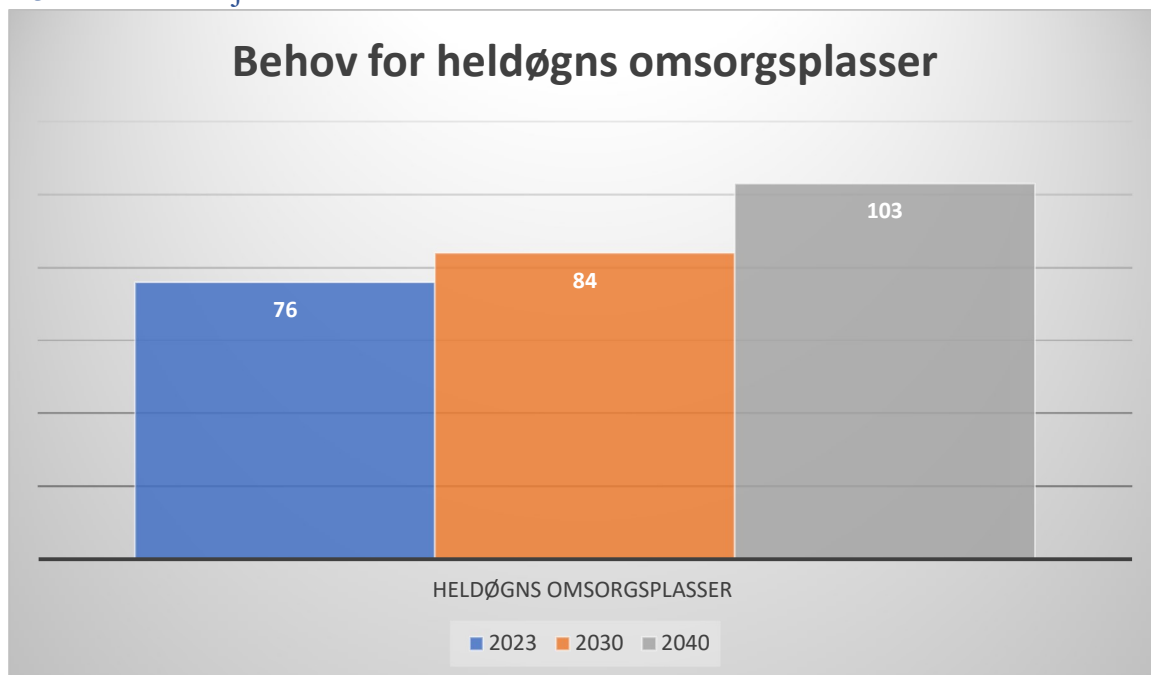
2.2.1 Ressursøkning utenfor eldreomsorgen

Helsepersonell kommisjonen peker i «Tid for handling» på veksten som man de senere år har sett innenfor helse- og omsorgssektoren, og som ikke er knyttet til demografi. Det har vært en betydelig økning i antall timer til yngre brukere med omfattende bistandsbehov. Det kan være flere grunner til vekst i ressursbruken knyttet til yngre brukere:

- Tjenester til denne gruppen gis nå ofte i private hjem, og dette fører til at tjenestene er mer personellintensive.
- Lovfestede rettigheter er styrket.
- Tilgang på familiebasert omsorg er redusert.

For Sokndal kommune har en de siste ti årene sett en økning i tjenester gitt til unge voksne, barn og familier. Etablering av miljøtjeneste og barneavlastning har vært helt nødvendig for å ivareta lovpålagte oppgaver. Det forventes en videre vekst i ressursbruken knyttet til yngre tjenestemottakere i årene framover.

2.3 Framskrevet tjenestebehov

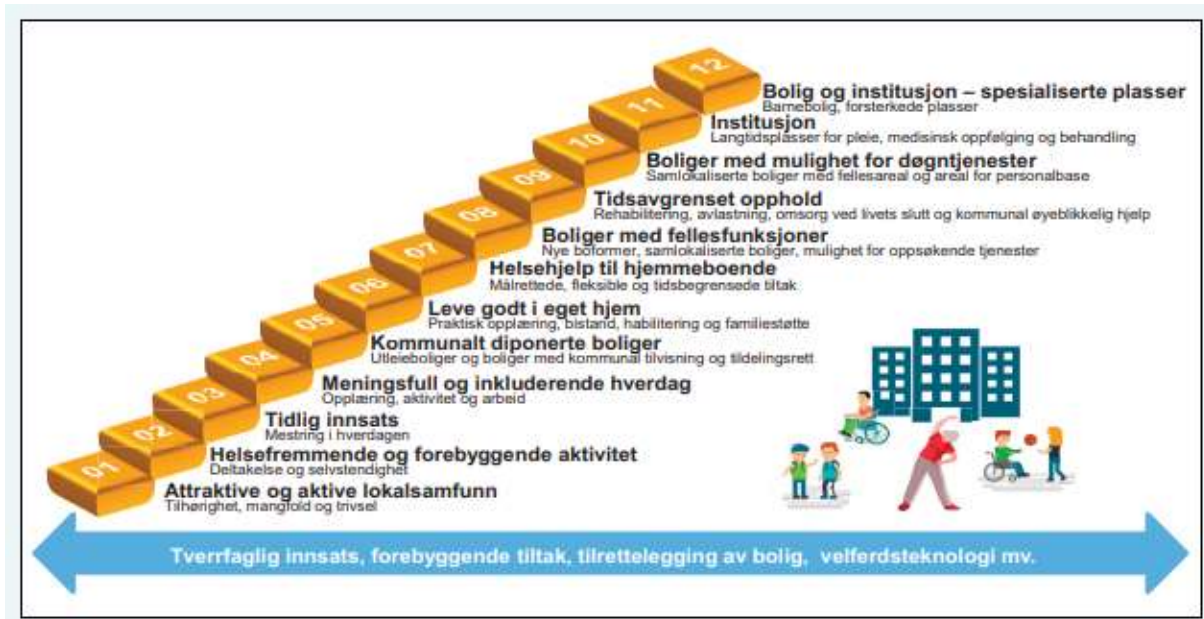
KS framskrivningsverktøy

Tabellen viser nåværende antall og framskrevet behov for heldøgns omsorgsplasser. Sokndal kommune har altså behov for 8 nye heldøgns omsorgsplasser innen 2030, og ytterligere 19 plasser innen 2040. Totalt 27 nye plasser.

3.0 satsningsområder i planperioden

Planen har x satsningsområder. Innenfor hvert område henvises det til overordnede mål i kommuneplanen og FNs bærekraftsmål. Satsninger og målsetninger presenteres som *Vi vil* områder, og konkrete tiltak som *Vi skal* områder. Innenfor hvert satsningsområde omtales aktuelle handlingsplaner som skal opprettes eller revideres.

Det legges opp til satsninger som dekker alle trinn i omsorgstrappen og som sikrer ivaretagelse av et forebyggende perspektiv samtidig som det planlegges for økt kapasitet i de tradisjonelle omsorgstjenestene. Nedenfor vises den tradisjonelle omsorgstrappen videreutviklet av Agenda Kaupang til en helhetlig innsatstrapp:

Illustrasjon fra Agenda Kaupang i NOU 2023:4 Tid for handling

3.1 Attraktive og aktive lokalsamfunn

Attraktive og aktive lokalsamfunn handler om å skape et lokalsamfunn i Sokndal som fremmer helse og selvstendighet. For å lykkes med dette er det nødvendig med en sektorovergripende innsats. Videre er det viktig med befolkningsrettet arbeid som rettes mot det brede spekteret av innbyggere fra unge til gamle. Gitt demografiendringene tidligere beskrevet vil en del av det å skape et attraktivt Sokndal være å skape et aldersvennlig Sokndal. Men det aldersvennlige aspektet er kun en del av helheten. Det vil også være sentralt å utvikle lokalsamfunnet med andre tiltak som bidrar til en samlet innsats der innbyggerne kan leve aktive liv med trivsel og tilhørighet.

FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål nr. 11 *Bærekraftige byer og lokalsamfunn* handler om å gjøre lokalsamfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige.

Fra kommuneplanens samfunnsdel:

I vedtatt kommuneplan samfunnsdelen er det flere mål som er sentrale for arbeidet med å skape attraktive og aktive lokalsamfunn:

- *Etablere en prioritert bokommune med differensierte tilbud.*
- *Levende lokalsamfunn hvor summen av alle kulturtilbud skal favne alle og være tilgjengelig i den enkeltes hverdag.*
- *Inkluderende, levende og mangfoldig lokalsamfunn uten sosiale skiller.*
- *Barn og unge opplever mestring, trygghet, inkludering og framtidstro.*

Satsninger:

Vi vil:

- Utvikle et aldersvennlig lokalsamfunn, og særlig et aldersvennlig sentrum.
- Jobbe strategisk for å etablere sentrumsnære botilbud med livsløpsstandard.
- Sikre tilgang på et bredt spekter av helsefremmende aktiviteter for alle innbyggere.
- Utvikle sentrum med universell utforming, gode gangveier og tilstrekkelig med hvileplasser.
- Etablere gode møteplasser både i friluft og på andre arenaer.

Vi skal:

- Jobbe tverrsektorielt.
- Samarbeide med frivilligheten i Sokndal.

- Samarbeide med brukerorganisasjoner og Råd for eldre og mennesker med nedsatt funksjon.
- Benytte tilgjengelig datagrunnlag i arbeidet med et attraktivt og aktivt lokalsamfunn

Aktuelle handlingsplaner:

- Handlingsplan for aldersvennlig Sokndal (ny)
- Handlingsplan for folkehelse (revideres årlig)
- Boligsosial handlingsplan (revideres 2024)
- Plan for frivillighet i Sokndal kommune (revideres 2024)

3.2 Helsefremmende og forebyggende aktivitet

Helsefremmende og forebyggende aktivitet er sentrale elementer i det samlede arbeidet for at kommunens innbyggere skal holde seg friske og oppleve livskvalitet. I lys av utfordringsbilde kommunen står ovenfor i tiden framover vil det være svært viktig å fokusere på dette nivået i innsatstrappen, fordi godt arbeid i dette nivået kan bidra til å avdempe belastningen på de tradisjonelle helse- og omsorgstjenestene.

FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål nr. 3 *God helse og livskvalitet* handler om å sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder.

Fra kommuneplanens samfunnsdel:

I vedtatt kommuneplan samfunnsdelen er det flere mål som er sentrale for arbeidet med helsefremmende og forebyggende aktivitet:

- *Styrke den samlede folkehelsen i kommunen*
- *Barn og unge opplever mestring, trygghet, inkludering, trivsel og framtidstro*
- *Gode rutiner og sunn livsstil med tidlig innsats gjennom hele livsløpet*

Satsninger:

Vi vil:

- Prioritere helsefremmende og forebyggende arbeid.
- Ha et helsefremmende fokus i all kommunal planlegging.
- Ha et bredt spekter av helsefremmende og forebyggende tilbud i kommunen.
- Tilgjengeliggjøre gode områder for fysisk aktivitet og friluftsliv for alle innbyggere uavhengig av funksjonsnivå.
- Videreføre satsningen på forebyggende arbeid knyttet til barn og familier.

Vi skal:

- Videreføre satsningen på familieveileder og foreldrestøttene tiltak.
- Videreføre satsningen på barnekoordinator og pårørendestøtte.

- Videreføre kommunens folkehelsearbeid basert på lokalt utfordringsbilde.
- Videreføre ungdomslos for å redusere frafall fra videregående skole.
- Styrke lavterskeltilbudene i psykisk helsetjeneste.
- Videreføre forebyggende arbeid på Helsestasjonen, blant annet med helsestasjon for ungdom og familieveiledning.
- Etablere felles frisklivssentral i Dalane.
- Styrke samarbeidet med frivilligheten.
- Samarbeide med brukerorganisasjoner og Råd for eldre og mennesker med nedsatt funksjon.
- Videreføre samarbeidet med Dalane friluftsråd.

Aktuelle handlingsplaner:

- Handlingsplan for folkehelse (revideres årlig)
- Plan for frivillighet i Sokndal kommune (revideres 2024)
- Ruspolitisk handlingsplan (revideres 2024)
- Plan forebygging av omsorgssvikt og atferdsvansker (ny)

3.3 Tidlig innsats og meningsfull og inkluderende hverdag

Der de forebyggende og helsefremmende tiltakene i stor grad er universelle vil arbeid knyttet til tidlig innsats i større grad være rettet mot grupper eller enkeltindivider. Tidlig innsats handler om å ta tak i en helseutfordring, sykdom eller skade på et så tidlig tidspunkt som mulig, for på den måten å unngå at mer omfattende tiltak blir nødvendig senere. En betydelig del av det arbeidet kommunen gjør vil være i skjæringspunktet mellom tidlig innsats og forebygging.

FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål nr. 3 *God helse og livskvalitet* handler om å sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder.

Fra kommuneplanens samfunnsdel:

I vedtatt kommuneplan samfunnsdelen er det flere mål som er sentrale for arbeidet med helsefremmende og forebyggende aktivitet:

- *Framtidsrettede helse- og omsorgstjenester som møter nye behov*
- *Barn og unge opplever mestring, trygghet, inkludering, trivsel og framtidstro*
- *Gode rutiner og sunn livsstil med tidlig innsats gjennom hele livsløpet*

Satsninger:

Vi vil:

- Jobbe sektorovergripende
- Satse på tidlig innsats i både oppvekst- og omsorgssektoren

- Benytte tilgjengelige data for å målrette arbeidet med tidlig innsats
- Prioritere gruppetilbud, dagtilbud og aktiviseringstilbud
- Ha et bredt spekter av tilbud som kan bidra til meningsfull og inkluderende hverdag for kommunens innbyggere

Vi skal:

- Videreføre satsningen på BTI – Bedre tverrfaglig innsats.
- Styrke satsningen på dagsentertilbudene, både eldreomsorgen og i psykisk helsetjeneste.
- Videreføre satsningen på miljøtjenesten.
- Videreføre ungdomslos for å redusere frafallet fra videregående skole.
- Tilby hjemmebesøk til alle over 75 år.
- Styrke samarbeidet med pårørende.
- Styrke samarbeidet med frivilligheten.
- Samarbeide med brukerorganisasjoner og Råd for eldre og mennesker med nedsatt funksjon.
- Styrke brukermedvirkningen i utforming av tjenestetilbudet, blant annet ved bruk av brukerundersøkelser og dialogmøter.

Aktuelle handlingsplaner:

- Handlingsplan for aldersvennlig Sokndal (ny)
- Plan forebygging av omsorgssvikt og atferdsvansker (ny)
- Plan for frivillighet i Sokndal kommune (revideres 2024)

3.4 Kommunalt disponerte boliger og leve godt i eget hjem

For å sikre tilstrekkelig tilgang på egnede boliger i kommunen kan kommunalt disponerte boliger være et godt alternativ. Dette kan være kommunale utleieboliger, men det kan også være private utleieboliger med kommunal tilvisningsrett. Pr. i dag har Sokndal kommune bare 4 kommunale boliger som ikke er omsorgsboliger, og kommunen har ingen kommunalt eide boliger som kan benyttes når innbyggere er i behov av et midlertidig botilbud. Dette er en sårbar situasjon som flere ganger de siste årene har ført til at en har blitt nødt til å benytte dyre og lite hensiktsmessige løsninger.

Det er en rekke faktorer som påvirker hvorvidt man er i stand til å leve godt i eget hjem. Tilstrekkelig bistand vil for noen være helt sentralt, men faktorer som tilgang på hjelpemidler, trening, opplæring og boligens nærhet til andre funksjoner kan også ha stor betydning.

For Sokndal kommune vil en strategisk samlet innsats rettet mot målet om at flest mulig lever godt i eget hjem være avgjørende for å sikre en bærekraftig helse- og omsorgstjeneste.

FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål nr. 3 *God helse og livskvalitet* handler om å sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder.

FNs bærekraftsmål nr. 11 *Bærekraftige byer og lokalsamfunn* handler om å gjøre lokalsamfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige.

Fra kommuneplanens samfunnsdel:

I vedtatt kommuneplan samfunnsdelen er det flere mål som er sentrale for arbeidet knyttet til kommunalt disponerte boliger og leve godt i eget hjem.

- *Etablere en prioritert bokommune med differensierte tilbud.*
- *Fremtidsrettede helse og omsorgstjenester som møter nye behov.*

Satsninger:

Vi vil:

- Ha gode botilbud til alle kommunens innbyggere
- Ha gode sentrumsnære livsløpsboliger som reduserer behovet for kommunal omsorgsbolig
- Ha tilgjengelig midlertidig bolig når noen trenger det
- Jobbe helhetlig med utvikling av differensierte botilbud i kommunen
- Ha et forebyggende fokus med en målsetning om at våre innbyggere skal bo trygt i eget hjem

Vi skal:

- Ha et godt tjenestetilbud innen praktisk bistand og bistand i bolig
- Jobbe sektorovergripende med tiltak som bidrar til etablering av flere boliger med livsløpsstandard
- Tilby hjelpemidler som kan bidra til at innbyggere kan bo trygt i eget hjem
- Benytte velferdsteknologi
- Styrke samarbeidet med frivilligheten.
- Samarbeide med brukerorganisasjoner og Råd for eldre og mennesker med nedsatt funksjon.
- Se på muligheten for privat offentlig samarbeid i anskaffelse av boliger med kommunal tilvisningsrett

Aktuelle handlingsplaner:

- Handlingsplan for aldersvennlig Sokndal (ny)
- Plan for frivillighet i Sokndal kommune (revideres 2024)
- Boligosial handlingsplan (revideres 2024)
- Strategiplan for velferdsteknologi (revideres 2024)

3.5 Helsehjelp til hjemmeboende

Helsehjelp til hjemmeboende er ikke bare en lovfestet rett. Det er også et viktig virkemiddel for å dempe presset på omsorgsboliger og institusjonsplasser. Denne helsehjelpen kan være tidsavgrenset i forbindelse med sykdom eller skade, men den kan også være av mer varig

karakter, knyttet til redusert helsetilstand. Tidligere omtalte utvikling i hva som er kommunale helse- og omsorgsoppgaver har ført til at kommunens hjemmetjeneste har ansvar for en stadig tyngre pasientgruppe, som krever avanserte helsefaglige prosedyrer. Derfor er en robust hjemmetjeneste med høyt kompetent personell og moderne utstyr en helt nødvendig del av det samlede helse- og omsorgstilbudet i kommunen.

I tillegg til hjemmesykepleien gis helsehjelp til hjemmeboende i Sokndal kommune også av kommunens miljøtjeneste og av psykisk helsetjeneste.

En viktig del av det samlede helse og omsorgstilbudet er kommunens fysio- og ergoterapitjeneste. Denne tjenesten ivaretar funksjoner som både er knyttet til forebygging og tilrettelegging, og funksjoner knyttet til opptrening og rehabilitering.

FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål nr. 3 *God helse og livskvalitet* handler om å sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder.

Fra kommuneplanens samfunnsdel:

I vedtatt kommuneplan samfunnsdelen er det flere mål som er sentrale for arbeidet med helsehjelp til hjemmeboende:

- *Framtidsrettede helse- og omsorgstjenester som møter nye behov*
- *Barn og unge opplever mestring, trygghet, inkludering, trivsel og framtidstro*

Satsninger:

Vi vil:

- Fortsette utviklingen av tjenestetilbudet til hjemmeboende slik at dette møter framtidens behov.
- Videreføre satsningen på velferdsteknologi som et sentralt element i det samlede omsorgstilbudet.
- Jobbe strategisk med rekruttering og kompetanseutvikling.
- Ha et forebyggende perspektiv i vårt arbeid med helsehjelp til hjemmeboende.

Vi skal:

- Gjennomføre prosjektet «Rigga for framtida» for bedre arbeidsdeling, ressursutnyttelse og kompetanseheving.
- Benytte velferdsteknologiske løsninger når dette bidrar til kvalitetsheving og effektivisering.
- Ha helsetjenester med fokus på brukermedvirkning.
- Ha et kontinuerlig godt samarbeid mellom tjenesteområdene, herunder hjemmetjeneste, dagsentertilbud og sykehjem.

- Videreutvikle miljøtjenesten og etablere denne i ny base i Øynoveien.
- Videreføre tilbudet til hjemmeboende som mottar helsehjelp fra psykisk helsetjeneste.
- Styrke samarbeidet med pårørende.
- Styrke samarbeidet med frivilligheten.
- Samarbeide med brukerorganisasjoner og Råd for eldre og mennesker med nedsatt funksjon.

Aktuelle handlingsplaner:

- Plan for frivillighet i Sokndal kommune (revideres 2024)
- Strategiplan for velferdsteknologi (revideres 2024)
- Handlingsplan rekruttere og beholde kompetanse (ny)

3.6 Omsorgsboliger – bokollektiv – avlastning og korttidsopphold

Til tross for en samlet strategi der en styrker de nederste trinnene i omsorgstrappa så vil det like fullt alltid være behov for heldøgns omsorgsplasser. Når det ikke lengre kan gis et forsalg tilbud i eget hjem så skal Sokndal kommune tilby omsorgsplass i omsorgsbolig eller institusjon.

Pr. i dag har Sokndal kommune 76 heldøgns omsorgsplasser fordelt på 36 rom på Solbø sjukeheim og 36 omsorgsboliger tilknyttet Bøsenderet. Det er en styrke for den samlede eldreomsorgen at de tilknyttede funksjonene er samlet på et sted. På Solbø-området er det pr. i dag dagsentertilbud, base for hjemmetjeneste, fysio- og ergoterapitilbud, institusjonskjøkken, base for praktisk bistand og korttidslager for hjelpemidler. Det vil gi store driftsfordeler om den videre skaleringen av eldreomsorgen blir i samme område.

Heldøgns omsorgsplasser som ikke er knyttet til eldreomsorgen er også en viktig del av kommunens samlede tilbud. Fem nye omsorgsboliger med tilhørende aktivitetscenter på Gosen er under oppføring. Her vil målgruppen være innbyggere med oppfølging fra psykisk helsetjeneste. Videre er prosjektering av ny barneavlastning med 4 plasser, og 6 omsorgsboliger for unge voksne i Øynoveien påbegynt.

Ved Bøhaugen er det 4 omsorgsboliger og en personalbase. Bøhaugen vurderes som lite hensiktsmessig å videreføre til omsorgsformål på grunn av adkomst og renoveringsbehov. Pr. i dag benyttes kun en leilighet som omsorgsbolig. Tidligere personalbase benyttes til sykepleiestudenter. Det er en bruk som har fungert godt, og en vil se på muligheter for å benytte bygningsmassen på Bøhaugen i forbindelse med personalbehov og andre midlertidige behov.

FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål nr. 3 *God helse og livskvalitet* handler om å sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder.

Fra kommuneplanens samfunnsdel:

I vedtatt kommuneplan samfunnsdelen er det flere mål som er sentrale for arbeidet med helsehjelp til hjemmeboende:

- *Framtidsrettede helse- og omsorgstjenester som møter nye behov*
- *Barn og unge opplever mestring, trygghet, inkludering, trivsel og framtidstro*

Satsninger:

Vi vil:

- Etablere nok nye heldøgns omsorgsplasser til å møte framskrevet behov.
- Utvikle eldreomsorgen i Solbøområdet
- Etablere bokollektiv for personer med demenssykdom i Solbøområdet
- Jobbe strategisk med rekruttering og kompetanseutvikling.

Vi skal:

- Ferdigstille prosjekt Gosen som innebærer at 5 nye omsorgsboliger og nytt aktivitetssenter kan tas i bruk.
- Gjennomføre prosjekt Øynoveien som innebærer at 4 avlastningsplasser for barn og 6 nye omsorgsboliger kan tas i bruk.
- Ferdigstille mulighetsstudie for Solbøområdet som viser etablering av inn til 16 nye heldøgns omsorgsplasser i området, og videre hvordan hele området kan utvikles.
- Renovere nåværende omsorgsboliger slik at alle 36 omsorgsboliger ved Bøsenderet kan benyttes etter formålet.
- Utføre nødvendig renovering og oppgradering av Solbø sjukeheim slik at sjukeheimen fungerer hensiktsmessig til bruken.
- Videreføre livsgledesatsningen på Solbø sjukeheim.
- Videreføre pågående satsning i samarbeid med Byggopp opplæringskontor, der ufaglærte ansatte gis mulighet til å ta opplæring som leder til fagbrev.
- Styrke samarbeidet med pårørende.
- Styrke samarbeidet med frivilligheten.
- Samarbeide med brukerorganisasjoner og Råd for eldre og mennesker med nedsatt funksjon.

Aktuelle handlingsplaner:

- Plan for frivillighet i Sokndal kommune (revideres 2024)
- Boligsosial handlingsplan (revideres 2024)
- Strategiplan for velferdsteknologi (revideres 2024)
- Handlingsplan rekruttere og beholde kompetanse (ny)

3.7 Legetjeneste

Som en del av den beskrevne økningen som vil komme i ressursbehov, vil også behovet for legetjenester øke framover. Forventet vekst nasjonalt er estimert til 4600 årsverk innen 2040.

Pr. i dag har Sokndal kommune et kommunalt legekantor med to privatpraktiserende fastleger. Disse har også kommunale deltidsstillinger som helsestasjonslege og sykehjemslege, samt at de innehar funksjonen som tilsynslege for kommunens øyeblikkelig hjelp tilbud og betjener daglegevakt. Kommunen har avtale om å ha LIS1 turnuslege i praksis, og den ene fastlegen er veileder. Kommuneoverlege er ansatt i 15 % stilling. Legen som innehar rollen, er ikke tilknyttet Sokndal legekantor. Det er ønskelig å rekruttere ytterligere en lege til kontoret, og da fortrinnsvis en lege i spesialisering i allmenntillegisin (Alis).

Sokndal kommune inngår i vertskommunesamarbeidene Egersund legevakt og Lister legevakt. Legevakttilbudet på kveld, helg og helligdager dekkes opp i disse samarbeidene.

FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål nr. 3 *God helse og livskvalitet* handler om å sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder.

Fra kommuneplanens samfunnsdel:

I vedtatt kommuneplan samfunnsdelen er det flere mål som er sentrale for arbeidet med helsehjelp til hjemmeboende:

- *Framtidsrettede helse- og omsorgstjenester som møter nye behov*

Satsninger:

Vi vil:

- Opprettholde kontinuitet og stabilitet ved Sokndal legekantor.
- Skalere legetjenesten i kommunen i forhold til nåværende og framtidig arbeidsmengde.
- Videreføre modellen med privatpraktiserende leger og kommunalt legekantor.
- Videreføre samarbeidet i Egersund legevakt og Lister legevakt.
- Jobbe strategisk med rekruttering og kompetanseutvikling.

Vi skal:

- Rekruttere kvalifiserte helsesekretærer til legekantoret.
- Rekruttere Alis lege.
- Fortsatt ta imot turnusleger LIS1 i praksis.

Aktuelle handlingsplaner:

- Handlingsplan rekruttere og beholde kompetanse (ny)

4.0 Avslutning

«Målsettingen om å beholde og utvikle gode og bærekraftige helse- og omsorgstjenester til befolkningen i hele landet er bare mulig dersom nødvendige tiltak innføres omfattende nok, og i tide.» (NOU 2023: 4, s. 17)

Denne strategiplanen beskriver utfordringsbildet og gir retning til de endringer og satsninger som er nødvendige på veien videre for å sikre gode og bærekraftige helse- og omsorgstjenester til Sokndals innbyggere. Innenfor alle trinnene i innsatstrappen vil satsning og tiltak være nødvendig. Imidlertid viser også planen at forholdene i Sokndal kommune på en rekke områder er gode. Kompetent personell i helse og omsorg leverer gode tjenester til kommunens innbyggere hver dag. For å håndtere morgendagens utfordringer skal det bygges videre på alle de gode tjenestene og tilbudene vi allerede har, samtidig som nye tilbud, ny teknologi, nye løsninger og sektorovergripende helhetlig planlegging må være en del av løsningen.